

φορ, ὅπερ μετεχειρίζετο ἡρωϊκῶς ἐν καιρῷ τῷ προσ-
ήκοντι.

Τὴν φορὰν αὐτὴν ὁ Ἀνδρέας διήλθε παρὰ τὴν
δεξιὰν πλευρὰν τοῦ οἰκίσκου, καὶ προσέβη ἵνα ἐξε-
τάσῃ συστάδα τινὰ δένδρων ὧν μεταξύ ἤθελε νὰ
ἐκλέξῃ καλὴν τινα νυκτερινὴν σκοπιάν.

Ἐνῷ δὲ διερεῦνα ὅλα τ' ἀποκέντρα μέρη τοῦ
μικροῦ περιβάλλου, ἐβάδισε κατὰ τὸ μήκος σιδη-
ροῦ φράκτου ἀποχωρίζοντος τὸ κτῆμα ἐκεῖνο ἀπὸ
τοῦ γειτονικοῦ, καὶ ἀποτείνων βλέμμα πρὸς τὰ
ἐξῶ, εἶδε γυναῖκα ὀδεύουσαν βραδέως καὶ ἐν βε-
βασμῷ πρὸς δενδροστοιχίαν θολωτὴν, κατὰ τὸ μέ-
ρος τοῦ σιδηροῦ φραγμοῦ. Ἡ νύξ ἦτον λίαν ζο-
φώδης, καὶ ἔπρεπε πολὺ νὰ προσέξῃ εἰς τὴν διά-
κρισιν τῆς ὁράσεως πρὶν ἢ ὀνομάσῃ τὸ ἀντικεί-
μενον.

Διὰ τοῦτο εἰ καὶ τοιοῦτους μαύρους ἔχων λο-
γισμοὺς, ὁ Χενιέρος δὲν ἐκράτησε τὸ μεδίμαξ του
λέγων καθ' ἑαυτὸν.

— «ὦ ὀπτασία τοῦ ἔρωτος! δι' αὐτῆς βλέ-
πομεν πανταχοῦ ὅ,τι ζητοῦμεν. Δὲν εἶμαι ἄρα
πολὺ ἀνόητος ἂν πιστεύσω ὅτι ἀναγνωρίζω τὴν
γυναῖκα ταύτην ὡς τὴν κόμησσαν Πρεσσύ;

Ἐν τούτοις δὲ, ἐπειδὴ τὸ ὄνειρον τὸ προτιμῶ-
μεν κατὰ τὴν ἀπουσίαν τῆς πραγματικότητος,
ἐπειδὴ ὑπάρχει πάντοτε εἰδός τι εὐτυχίας εἰς τὸ
βλέπειν τὴν ξένην γυναῖκα, ἥτις ὁμοιάζει πρὸς
τὴν ἀγαπωμένην, ὁ ἡμέτερος ποιητὴς ἐστηρίχθη
ἐπὶ τὸ μεθόριον δρύφακτον ἀποκρύπτων τὴν κε-
φαλὴν του διὰ σαροῦ πλατέων φύλλων ἅτινα ἡ
ῥα τοῦ ἔτους ἀφθόνης ἐξέχυνε, καὶ συγκρατῶν τὴν
πνοὴν του εἶδε διαβαίνουσαν κατὰ δύο πόδας ἀπ' αὐ-
τοῦ τὴν ὥραιαν γείτονα.

Ἄν δὲ καὶ τὸ σκότος ἦτον πυκνὸν ὑπὸ τὸν σκιε-
ρὸν θόλον τῆς δενδροστοιχίας τοῦ κήπου, ὁ Ἀν-
δρέας ἀνεγνώρισε τὸ ἀνάστημα, τὸ σχῆμα, τὸ βά-
δισμα τῆς Κομήσεως καὶ τὸ ἡμίστιχον ἄλλου ποιη-
τοῦ προγόνου του ἐπίσης, τῷ ἐπανῆλθεν εἰς τὴν
μνήμην.

Τίς γ' ἀπατήσῃ δύναται ἐρῶντα ἢ ἐρῶσαν ;»

— ὦ! δὲν ἀπατώμαι, διελογίσαστο, μὴ δυνά-
μενος νὰ φωνάξῃ.

Ἡ δενδροστοιχία εἰς ἣν ἡ νέα γυνὴ προώρισε
τὸν νυκτερινὸν περίπατόν της δὲν ἦτον μακρά·
λοιπὸν διέβαινε καὶ πάλιν ἐπανήρχετο ἐνώ-
πιον τῶν ἐταστικῶν ὀφθαλμῶν, οἵτινες ἐξετό-
ξευον ἀκτῖνας ἵνα φωτίσωσι τὸ πρόσωπόν της.

Ἡ ἀφίξις ἄλλης τινὸς γυναικὸς ὑπὸ τὴν δενδρο-
στοιχίαν διέλυσε τὴν τελευταίαν ἀμφιβολίαν τοῦ
ποιητοῦ· ἡ ἄρτι ἐλθοῦσα ἦτο βεβαίως ἡ ἀκόλου-
θος, ἡ ἡ φίλη τῆς Κομήσεως, ἄλλω· τε ὁ διάλογος
ὃν ἀμέσως συνέδεσαν χαμηλῇ τῇ φωνῇ, ἐξετίθει
ἀσυνάρτητα ῥήματα πρὸ τῆς σκοπιᾶς τοῦ ποιη-
τοῦ καὶ ἐπρόδιδε τὴν ὥραιαν ἄγνωστον.

Ὁ Χενιέρος ἐν τῷ τρόπῳ τούτῳ ἤκουσε λίαν
διακεκριμένως τὰς ἐπομένους ἀκολουθούσας λέξεις
ἀλλὰ σημειώσεως ἀξίας αἵτινες ἐρέθησαν κατὰ
τὴν διάβασιν. — Κάνεις δὲν ἐφάνη πλέον εἰς...

Πλαστὴ προθυμία, ἥτις ... — Ναί· ὁ κηπουρὸς εἶ-
ναι βεβαίως γέρον χωρὶς ... — Πρέπει ἀκόμη νὰ
δυσπιστῇ κἀνείς καὶ εἰς τοὺς μουσουργοὺς ἐκεί-
νους ... — Μία οἰκία ἀλλάζει ἀπὸ ... — Ἐντο-
σοῦτῳ πρέπει νὰ προσέχωμεν ... Καὶ ἔπειτα ποῦ
εἴμπορεὶ κἀνείς νὰ καταφύγῃ ὅταν ... — Ἐὰν ὁ
Κ. Χενιέρος δὲν ἔχει καθόλου...

Εἰς τ' ὄνομα δὲ τοῦτο ὅπερ διερχόμενον ἔφλε-
ξε διὰ τοῦ ἀέρος τὸ οὐ, τοῦ ποιητοῦ, πᾶν ὅ,τι
ἐσκόταζε διεσκεδάσθη ὡς ἂν ὁ ἥλιος διεπέρα τὸν
θόλον τῶν δένδρων· ὁ Χενιέρος ἐπεκαλέσατο εἰς
βοήθειαν πᾶσαν τὴν ἡθικὴν ἰσχύν ἵνα φωτισθῇ
αὐτὸς οὗτος, καὶ ἐμείνῃ εἰς ἀπόφασίν τινα.

Ἀκριβῶς δὲ τότε ἠκούσθη τριγμὸς θυρῶν ἀνοι-
γομένων καὶ βήματα κωπαινόμενα ἐπὶ τῆς χλόης.
Δύο ἄνδρες ἀνέβαινον ἐν προφυλάξει τὸ πόδιον
τῆς ἐρήμου οἰκίας. Τίνες δὲ ἦσαν οἱ νυκτερινοὶ οὗ-
τοι ξένοι ἀμφιβολία δὲν ὑπῆρχεν, διότι ἦσαν ὁ
Κόμης Πρεσσύ καὶ ὁ Βαλεντίνος· ἀφικνοῦντο δὲ
κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν καθ' ἣν καὶ τὴν προτεραιάν.

Καὶ οὕτω τὸ πᾶν ἐξηγεῖτο· αἱ ἀκτῖνες ὅλαι
ἐφώτιζον συγχρόνως τὰ μυστήρια ἐκεῖνα καὶ τὰ
σκότη. Ἡ ἔρημος οἰκία ἦγε διὰ περιστροφῆς ἀπο-
κεκριμένης εἰς τὴν κατοικουμένην. Οἱ δὲ δύο σύ-
ζυγοι κεχωρισμένοι βεβαίως ἔνεκα τῶν περιπε-
τειῶν τῆς ἐπαναστάσεως συνήρχοντο πᾶσαν ἐσπέ-
ραν τῇ βοηθείᾳ τῆς γειτονίας τῶν δύο ἐκεῖνων κή-
πων. Ὁ ἀριθμὸς 18 ἦτον διόδος ἀπόκριτος πρὸς
τὸν ἀριθμὸν 19. Ὁ σιδηροῦς φράκτης ἦτον ἀναμ-
φιβόλως μέση τις θύρα ἀόρατος ἐν τῷ σκότει, ἀλλ'
ἥτις ἔμελλε ν' ἀνοιχθῇ ὑπὸ τὴν χεῖρα τοῦ Κόμη-
τος. Αἱ ἰδέαι αὗται διέβησαν ἀστραπηδὸν τὸ μέ-
τωπον τοῦ ποιητοῦ ὅτε ἀκούσας τὸν τριγμὸν καὶ
τὰ βήματα εἶδε τοὺς δύο ἄνδρας.

Ὁ ποιητὴς ἔσφιγξε τὰς κιχλίδας τοῦ κήπου διὰ
χειρῶν σπασμωδικῶν, καὶ ἀνέμενε τὰς λοιπὰς ἀπο-
καλύψεις τῆς φοικτῆς ἐκείνης νυκτός.

(ἀκολουθεῖ).

ΒΑΤΙΛΔΗ

(Συνέχεια ὅρα φυλ. 37).

Ἡμέραι πολλαὶ περῆλθον ἐν φόβῳ καὶ ἐν δα-
κρύοις διὰ τὴν ζωὴν τῆς Βατίλδης· ἀπὸ τοῦ Ἀρ-
καμβώδ καὶ τῆς Πλεκτρούδης μέχρι τοῦ ἐσχάτου
δούλου, πάντες ἐλάτρευον τὴν Βατίλδην, αἱ καρ-
δαίαι ὅλων εἶχον θελχθῇ ἀπὸ τὴν μετριοπροσύνην
καὶ τὴν ὠραιότητά της πρὸ πάντων δὲ ἀπὸ τὰς
ἀγαθοεργούς πράξεις της· δὲν ὑπῆρχε δυστυχὴς
ὅστις δὲν ἔτρεχε νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν βοήθειάν
της, καὶ ὅταν αὕτη ἠναγκάζετο νὰ ἀρνηθῇ, καὶ
αὕτη ἡ ἀρνήσις της εἶχε θέλγητρόν τι, δυνά-
μενον ὡς ἡ εὐεργεσία νὰ ἐνσπερῇ ἀνακούφισιν καὶ
γλυκύτητα. Διὰ τῆς χειρὸς τῆς Βατίλδης ἡ Πλεκ-

τροίδη διένειμε τὰς φιλοδωρήσεις της· ἐφαίνετο πρὸς ὅλους συμπαθῆς, καὶ συγνάκις ἵνα βοηθῇ ἐνδεεῖς· δὲν' ἡδύνατο νὰ ἐκπληρώσῃ καὶ αὐτὰς τὰς ἀπολύτους ἀνάγκας της.

Ὁ Ἀρκαμβώδ καὶ ἡ σύζυγός του δὲν ἄφινον ποσῶς τὴν Βατίλδην ἀσθενοῦσαν. Τέλος ἐπανέρχετο εἰς τὴν ζωὴν, αἱ θλίψεις της ἅπασαι διεσκαδάσθησαν· ἡ ὠραιότης της ἀνέλαβε τὴν προτέραν της λαμπρότητα· ἀλλὰ τῇ ἔμεινεν εἶδος τι μαρasmus, ὅστις τὴν καθίστα ἰσως ἔτι μᾶλλον δελεαστικήν· αἱ πρῶται λέξεις, αἱ ἐπρόφερον ἦσαν ἵνα ἀποδώσῃ εὐχαριστίας πρὸς τοὺς εὐεργέτας διὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν της. — Κυρία, λέγει τῇ Πλεκτρούδῃ, φιλοῦσα τὴν χεῖρά της, ἡ Βατίλδῃ θέλει ἀναπολεῖ πάντοτε καὶ εἰς τὴν μνήμην καὶ εἰς τὴν καρδίαν της τὰ εὐεργετήματά σας, καὶ θέλει εἶναι πάντοτε δούλη σας· θεωρεῖ τότε τὸν Ἀρκαμβώδ, ἀναστενάζει, καὶ ἐξακολουθεῖ μετὰ συγκεχυμένης φωνῆς· ἀλλὰ, Κυρία μου . . . ἐπιτρέψατε νὰ τεθῶ καὶ αὖθις εἰς τὴν ὑπηρεσίαν σας μόνον . . . καὶ δὲν θέλω μακρονηθῇ ἀπὸ πλησίον σας εἰμὴ ἵνα παρηγορήσω τὸ γῆρας τοῦ πατρός, ἔχοντος τὴν αὐτὴν ὥς ἐμὲ ἀφροσύσιν· καὶ αὐτὸς θέλει μένει ἐδῶ προσκεκολλημένος πάντοτε διὰ τῶν δεσμῶν τῆς εὐγνωμοσύνης· ἡ Πλεκτρούδῃ τότε ἀσπαζομένη αὐτὴν λέγει, — Βατίλδῃ, δὲν εἴσθε πλέον δούλη μου, εἴσθε ἡ φίλη μου, εἴσθε ἡ συνοδία μου μετὰ τῆς Ἑμμας ἀπελευθερωθείσης· ἐπίσης, ἡ φίλις σας θέλει μὲ ἐνισχύσει εἰς τὸ νὰ φέρω ἀλύπως τὰς δυσχερείας καὶ τὸ ἄχθος τοῦ μεγαλείου· ὑμεῖς μόναι θέλετε γινώσκει τὰς ἰδέας καὶ τὰς σκέψεις μου, εἰς δὲ τὸ στῆθος ἀμεινότερων θέλω διαχύνει ὀλόκληρον τὴν καρδίαν μου· ἀγνοεῖτε κόρη μου, τὰ δεινὰ καὶ τὰς πικρίας, αἵτινες ἀναμιγνύονται εἰς τὰς εὐτελεῖς ἡδονὰς, αἱ χορηγεῖ ἡ λαμπρὰ τύχη, καὶ αἱ μεγάλοι βασιμίδες τῆς κοινωνίας! ἡ φίλις σας μοι εἶναι ἀναγκαιοτάτη· ἀλλὰ τί ἔχετε μετὰ τῆς Ἑμμας; παρατηρῶ ὅτι δὲν συνδέεσθε πλέον μὲ τὸν γλυκὺν ἐκεῖνον δεσμὸν τῆς φιλίας, ὅστις σὰς ἤνοιεν ἄλλοτε· πόθεν ἡ τοιαύτη ψυχρότης; ἡ Ἑμμα ἐν τούτοις σὰς ἀγαπᾷ μετὰ τρυφερότητος, ἐδειξε τοιαῦτα δείγματα ἐν τῇ ἀσθενείᾳ σας. — Ἡ Ἑμμα μοι εἶναι προσφιλές, Κυρία μου, ἀποκρίνεται ἡ Βατίλδῃ. — Ἐπιβιῶ νὰ ἦσθε πάντοτε φίλοι, ἐπινέλαθεν ἡ Πλεκτρούδῃ. Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἡ Ἑμμα εἰσέρχεται, ἡ δὲ Πλεκτρούδῃ ἐξακολουθεῖ, ἀσπάζοιτο ἀλλήλας· ἡ Ἑμμα ἐν τῷ ἄμα πίπτει εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς Βατίλδῃς, ἥτις ὑπακούει καὶ καταπαύει τὰ δάκρυά της.

Μετ' οὐ πολὺ ἡ Βατίλδῃ ἀποχωρίζεται τῆς Ἑμμας καὶ εὐρίσκειται μόνῃ μετὰ τοῦ πατρός της. — Τί ἔπραξες, θύγατερ; ἡμεῖς εἴμεθα ἐλεύθεροι, καὶ εἴμεθα ἀκόμη εἰς τὸ μέρος τοῦτο! τὰ πάντα ἐδῶ ἀνακαλοῦσιν εἰς τὴν μνήμην μας τὴν αἰχμαλωσίαν μας, τὰ πάντα μᾶς ὁμιλοῦν περὶ τῶν οὐλῶν τῆς δουλείας μας, μᾶς δεικνύουσι τὰς μόλις συντετριμμένας ἀλύσεις, καὶ ἡ Βα-

τίλδῃ ἐπιθυμεῖ ἀκόμη νὰ μένῃ; τὸ ὄνομα, ὁ κύριός μου, δὲν ἀντηχεῖ βαρέως εἰς τὰ ὦτά της, πῶς τολμᾷ νὰ μὲ κάμῃ συμμετόχον τῆς αἰσχύνῃς της, καὶ συνένοχόν της εἰς τὴν εὐτέλειαν τῶν φρονημάτων, τοῦ νὰ κολακεύσω τὴν Πλεκτρούδην καὶ τὸν Ἀρκαμβώδ λέγων, ὅτι ἡ εὐγνωμοσύνη θέλει μὲ δεσμεύσῃ παρ' αὐτοῖς; ἄχ, ἀπώλεσα τὸ τέκνον μου! ἡ ἐμὴ θυγάτηρ ὤφειλε πρώτη νὰ σπεύσῃ τὴν ἀναχώρησιν μας, τὸ ἐμὸν τέκνον ὤφειλε νὰ προτιμῇ πᾶραυτὰ τὸ εὐτελέστερον ἐνδιαίτημα, τὴν σκοτεινότεραν κατοικίαν, μίαν καλύβην ἐξ ἀχύρου, ἐν ἄντρον· τὸ σπῆλαιον ἐκεῖνο θὰ ἦτο τὸ ἄστυλόν της ἐλευθερίας, ἐνῶ εἰς τὰ μεγαλοπρεπῆ ταῦτα ἀνάκτορα, ἀντηχεῖ ἀκόμη ὁ κρότος τῶν ἀλύσεών μας! Ἵπαγε λοιπὸν, ἔρπε, δούλευε, πρόφερε τὸ ὄνομα τοῦ αὐθέντου . . . ἐγὼ δὲ ἀπέρχομαι, καὶ ἀπέρχομαι μόνος ἵνα ἀποθάνω μακρὰν κατοικίᾳ, ἥτις μοι εἶναι τοσοῦτον ἐπαχθὴς, μακρὰν ἢ θυγατρός . . . ἀναξίως τοῦ γένους της! ἄχ, οὐτιδανὴ Βατίλδῃ, τοιαύτην λοιπὴν ἔμελλε νὰ σὲ ἀναγνωρίσῃ καὶ ἡ μήτηρ σου; πόσον εὐτυχὴς ἦν ἐκείνη, διότι δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ ζωῇ. — Ὡ πάτερ μου, ὑμεῖς, ὁ σεβαστός μου πατὴρ μὲ διαπερᾷ οὕτω τὴν καρδίαν; καὶ ἀπὸ τίνος ἀνεκαλύψατε ἐν ἐμοὶ αἰσθήματα μὴ ἀνταποκρινόμενα πρὸς τὴν τῶν ὑμετέρων εὐγένειαν; ἐνόμιζον ὅτι μᾶς ἦτον δυνατόν, χωρὶς νὰ αἰσχνώμεθα νὰ αὐξήσωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν εὐδαιμόνων, τῶν ζώντων παρὰ τῷ Ἀρκαμβώδ καὶ τῇ Πλεκτρούδῃ. Ἐ καὶ ποῦ θέλομεν καταφύγει; πόθεν δυνάμεθα νὰ πορισθῶμεν τὰ πρὸς τὸ ζῆν; ἄνευ σταθεροῦ πόρου, ἄνευ ἀγαθῶν, πῶς θέλετε ἐνισχύσει τὰς ἡμέρας τοῦ γῆρατός σας; — Θέλω διασχίσει διὰ τῶν χειρῶν μου τὰ ἔγκατα τῆς γῆς, εἶπεν ὁ Ἐδμόνδ, θέλω βαντίσει αὐτὴν διὰ τοῦ ἰδρωτός μου, διὰ τῶν δακρύων μου, ἐκεῖθεν δὲ θέλω ἐκβάλλει τροφήν, δυνάμεν νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς τὴν δυστυχὴ ζωὴν μας. Δὲν θέλομεν ὅμως εἴσθε δούλοι, δὲν θέλομεν εἴσθε αἰχμαλώτοι! (ἀσπάζεται τότε τὸ τέκνον τοῦ μετ' ἀνεκφράστου ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἐξακολουθεῖ), θέλομεν εἴσθε ἐλεύθεροι! ἀλλ' ἐπαναλαμβάνω, θύγατερ, νὰ σοὶ εἶπω· παρατηρῶ ὅτι ζοφερά τις ἀνησυχία καταβιβρώσκει τὰ ἐνδόμυχα σου, θύγατερ . . . ὁ Ρανοῦλφος σὲ παρακολουθεῖ πάντοτε, ἀκολουθεῖ τὰ ἔχνη σου! — Ὁ Ρανοῦλφος, πάτερ μου! . . . — Ἀγνοεῖς λοιπὸν ὅτι δὲν σοὶ ἐπιτρέπεται νὰ ἀγαπᾷ καὶ νὰ ἐπιθυμῇς εἰμὴ τὴν ἐλευθερίαν, τὴν ἀρετὴν, τὴν τιμὴν; . . . ἡ καταγωγή σου, Βατίλδῃ, τὸ γένος σου . . . θέλω σοὶ ἐκθέσει μίαν ἡμέραν ὅποιον δικαίωμα σοὶ ὀφείλει ἡ κοινωνία· θέλω σὲ διδάξει τὰ καθήκοντά σου, ὑπόφερε τὴν δυστυχίαν, ὠφελήθητι ἀπὸ τὸ εὐεργετήμα τοῦ Ἀρκαμβώδ, καὶ αἱ φύγωμεν μακρὰν τῶν ἀνακτόρων τούτων. — Εἶμαι ἐτοιμὴ νὰ σὰς ὑπακούσω, πάτερ μου, παντοῦ θέλω σὰς ἀκολουθήσει, ναί . . . παντοῦ θέλω πορευθῇ μετὰ τοῦ πατρός μου . . . θέλομεν ἀμφοτέροι διαχωρισθῇ τοῦ Ἀρκαμβώδ.

Εἰς τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις ἡ μὲν Βατίλδην χύνει θερμὰ δάκρυα, ὁ δὲ πατὴρ αὐτῆς ὑπάγει νὰ ἐτοιμάσῃ τὰ τῆς ἀναχωρήσεως.

Ἐν τούτοις ὁ Ἀρκαμβώδ παραδεδομένος εἰς τὰς σκέψεις του δὲν ᾔδυντο νὰ ἀποφασίσῃ θυσίαν ἀπαιτοῦσαν τὴν γενναϊότητά του. — Πρέπει ἔλεγεν ἐν ἑαυτῷ, νὰ καταστρέψω ... νὰ μηδενίσω ... αἰτήθημα θέλγων τὴν ζωὴν μου· πρέπει νὰ θέσω τὴν Βατίλδην εἰς τοὺς κόλπους ἄλλου, καὶ τότε ὁ μὲν Ρανούλφος θέλει ἔχει εἰς τὴν κυριότητά του τὴν ἀξιολάτρευτον Βατίλδην, ἐγὼ δὲ θέλω γίνεαι μάρτυς τῆς χαρᾶς καὶ τῆς εὐδαιμονίας τοῦ ἀντιζήλου μου! ὅποια λύπη! ναι, ἀλλ' ἂν ἡ Βατίλδην δὲν ἀγαπᾷ, ἂν ἀποφεύγῃ ἂν μισῇ καὶ αὐτὸν τὸν Ρανούλφον; ... Ὀχι, ἐμὲ μόνον ἀποστρέφεται, ἐντὸς δὲ τῆς ψυχῆς τῆς ὑποκρύπτει διακαῇ πόθον διὰ τὸν Ρανούλφον· εἰς ἐμὲ μόνον ἀρνεῖται, καὶ αὐτὴν τὴν εὐγνωμοσύνην καὶ αὐτὴν τὴν συμπάθειάν της, καὶ οὐτε ἀπαξιοῖ νὰ ἐννοήσῃ τὰ ὅποια μοὶ προξενεῖ δεινά. Ἀλλὰ ποῦ μὲ παρέσυρεν ἡ φαντασία μου! Ἡ Βατίλδην εἶναι ἐνάρετος, ἐν τούτοις δύναται νὰ προσφέρῃ εἰς αὐτὴν καὶ τὴν καρδίαν καὶ τὴν χεῖρά του ... ἀλλ' ἐγὼ! ἐγὼ ἔχω σύζυγον ἣν χρεωστῶ νὰ λατρεύω ὧ, ἔαν ἡ Πλεκτροῦδην ἀνεγίνωσκεν εἰς τὴν ψυχὴν μου! ... Ὀχι, ἄς καταβάλω πάθος τὸ ὅποιον μὲ καθιστᾷ ἐnoch· ἄς γίνω κύριος ἑμαυτοῦ, καὶ ἄς φροντίσω διὰ τὴν εὐδαιμονίαν τῆς Βατίλδης· ἄς ὑψώσω αὐτὴν εἰς θέσιν ἀνάλογον τῶν προτερημάτων καὶ ἀρετῶν της· ἄς μὴ διστάσω πλέον, καὶ ἂν πρόκηται νὰ γίνω ὁ δυστυχέστερος τῶν θνητῶν.

Ὁ Ἀρκαμβώδ ἐταράττετο καὶ κατεβιβρώσκετο οὕτως ἀπὸ τὰς ἐνδομύχους ὁρμαὶ τῆς καρδίας του, αἵτινες ἴσαν ὁ ἔρωσ, ἡ ζήλοτυπία καὶ ἡ ἀπελπισία· ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ ἐθροιάμβευε πάντοτε ἡ ἀρετὴ, ἀλλὰ ἀντίθετοι ἰδεαὶ κατέβαλλον ἐκάστωτε αὐτὴν· ἀλλὰ τέλος ἡ ἀρετὴ καὶ τὸ καθήκον νικᾷ καὶ ὁ Ἀρκαμβώδ προκαλεῖ ἰδιαιτέρην συνέντευξιν μετὰ τοῦ Ρανούλφου. Ὁ Ρανούλφος ἔρχεται ἐν τῷ ἅμα καὶ βλέπων τὸν μέγαν Διοικητὴν κατεβλημένον ὑπὸ τῆς λύπης, λέγει, — Εἰς ποίαν κατάστασιν βλέπω ὑμᾶς, Κύριε! — Ρανούλφε, ἐπικαλοῦμαι τὴν εὐγενῆ εἰλικρίνειαν, ἥτις ἀρμόζει εἰς ἀμφοτέρους ἡμᾶς· ὁμιλήσατε ἐλευθέρως, καὶ μὴ ἀγνοεῖτε ὅτι εἰς πιστὸν φίλον ἀνοίγετε τὴν καρδίαν σας ... εἰπέτε μοι, ἀγαπάτε τὴν Βατίλδην; — Κύριε. — Μὴ διστάζετε νὰ μοὶ τὸ ὁμολογήσῃτε. — Εἶναι ἀληθές, Κύριε, ὅτι λατρεύω αὐτήν. — Ἀγαπάτε αὐτήν· ἐφώνησεν ὁ Ἀρκαμβώδ! ὦ Θεέ ... συγγνώμην, Ρανούλφε, διὰ τὸ ἀκούσιον τοῦτο κίνημα· προσέθηκε μετὰ φωνῆς πεφοβημένης· καὶ αὐτὴ ἀγαπᾷ ὑμᾶς ἐπίσης; — Ἀγνοῶ τοῦτο, ἀλλὰ τὰ πάντα ὁμολογοῦσι πρὸς αὐτὴν τὸ ἐνδόμυχον πάθος μου. Ὁ Ἀρκαμβώδ ριφθεὶς ἐπὶ τινος ἀνακλίντρον, λέγει — Ρανούλφε, δὲν σᾶς λανθάνει ὅτι ἀπελευθέρωσα ἤδη καὶ αὐτὴν καὶ τὸν πατέρα της· ἐπιθυμεῖτε νὰ τὴν νυμφευθῇτε; — Τοῦτο μόνον δύναμαι νὰ προσφέρω εἰς τὴν ἀ-

ρετὴν τῆς Βατίλδης. — Ἀναμφιβόλως ἡ Βατίλδην εἶναι αὕτη ἡ ἀρετὴ· ναι, Ρανούλφε, νυμφευθῇτε τὴν Βατίλδην· ἐγὼ δὲ θέλω ὁμιλήσαι πρὸς αὐτὴν περὶ τούτου· ἐμπιστεῦντε εἰς τὸν φίλον σας. — Ἀγνοῶ ἐντελῶς τοὺς γεννήτορας αὐτῆς ἀλλ' ἡ Βατίλδην ... — Αὕτη δὲν δύναται εἶμὴ νὰ ᾔται καταγωγῆς ἐπιφανοῦς ... αἱ ἀρεταὶ αὐτῆς, αἱ χάριτές της, τὰ θέλητρά της δὲν εἶναι ἀνώτερα, δὲν εἶναι λαμπρότερα τῶν λαμπροτέρων τίτλων; ἡ Βατίλδην ἐγεννήθη διὰ νὰ βασιλεύῃ Ρανούλφε, ἐπὶ τῆς καρδίας σας, ἐπὶ ὁλοκλήρου τῆς οἰκουμένης· ὅποια βασιλεῖς ἐξομοιοῦται μὲ τὴν Βατίλδην; ὑπάγετε ἐν τούτοις, καὶ ἀφῆντε εἰς ἐμέ· θέλετε μείνει εὐχαριστημένος· ἐγὼ μόνος θέλω φροντίσαι διὰ τὴν εὐτυχίαν ἀμφοτέρων, θέλω προξενῆσαι τὴν εὐτυχίαν καὶ ὑμᾶς καὶ τῆς Βατίλδης· ὁ Ρανούλφος ἀποσύρεται, ὁ δὲ Ἀρκαμβώδ βυθίζεται εἰς σκέψεις, ἀλλ' ἕκαστος ἠδύνετο νὰ οἰκτιρῇ αὐτὸν, ἂν ἀνεγίνωσκεν εἰς τὸ βάθος τῆς ψυχῆς του.

Ἡ Βατίλδην συναντᾷ μετὰ τῆς Ἑμμᾶς καὶ ῥίπτεται κλαίονσα εἰς τὰς ἀγκάλας της. — Σᾶς αποχωρίζομαι, ἀκριθὴ μου Ἑμμα. — Τί λέγετε, Βατίλδην; — Ὁ πατήρ μου ἅμα μετὰ τὴν ἀπελευθέρωσίν μας ἀπεφάσισε νὰ ἀπομακρυνθῇ τῶν τόπων τούτων· ὀφείλω λοιπὸν νὰ συνοδεύσω παντοῦ τὸν πατέρα μου, καὶ οὕτως ἐγκαταλείπω διὰ παντὸς τὴν Πλεκτροῦδην ... τὸν Ἀρκαμβώδ ... τὸν Ἀρκαμβώδ, οὐ τινος αἱ ἀγαθοεργίαι θέλουσι μένει ἐγκεκραγμέναι εἰς τὴν καρδίαν μου. Πόσον θλίβομαι Ἑμμα! — Καὶ τοῖς εἶναι γνωστὸς ὁ σκοπὸς τοῦ Ἑδμόνδου; — Νομίζω, ὅτι τὸν ἀγνοοῦσιν εἰσέτι. — Δὲν θέλουσι βεβαίως σὲ ἀφήσει ν' ἀναχωρήσῃς. — Ἑμμα, ὀφείλω νὰ ἀκολουθήσω τὸν πατέρα μου, ὀφείλω νὰ περιποιηθῶ τὸ γῆράς του, τὸ ὀφείλω ... Λυγμοὶ διέκοψαν τότε τὴν Βατίλδην. — Ἡ Πλεκτροῦδην θέλει ἀκούσει τὴν ἀναχωρήσιν σου μετὰ λύπης. Ποῦ θὰ εὕρῃς, Βατίλδην, καρδίαν, αἵτινες νὰ σὲ ἀγαπῶσι μετὰ πλείονος ἀφοσιώσεως; δὲν σὲ ὁμιλῶ περὶ τῆς θλίψεως; ἂν θέλει μοὶ προξενῇ ὁ ἀποχώρισμός μας· ἡ σύνεσίς σου. — ἡ σύνεσίς μου; διέκοψεν ἡ Βατίλδην, παρατηροῦσα τὴν Ἑμμαν καὶ στεναζούσα. — Ναι ἡ σύνεσίς σου μοὶ εἶναι ἀναγκασία· ἀπὸ σὲ μόνην περιέμενα ἐνίσχυσιν ἵνα παλαίσω κατ' ἑμαυτῆς. Βοήθησόν με νὰ ἱαθῶ ἀπὸ πάθος, τὸ ὅποιον μὲ καθιστᾷ ἐnoch ἐν ὧν πικρὸν καὶ ἐμοῦ οὕτως. — Εἴμαι ἀναξία, φιλάτη Ἑμμα καὶ ... Ἦθελε νὰ ἐξακολουθήσῃ, ὅτε αἰχμάλωτός τις ὅλος ἀσθμαίνων καὶ κάτωγρος λέγει ἀπευθυνόμενος πρὸς τὴν Βατίλδην. — Σπεύσατε νὰ μὲ ἀκολουθήσετε· ὁ πατήρ σας κινδυνεύει, ὁ πατήρ σας ἀποθνήσκει. — Ὁ πατήρ μου ... ἐφώνησεν ἡ Βατίλδην μετὰ σπαραγμοῦ καρδίας, Ἑδμόν! — Σάγρός τις καταδιωκόμενος ὑπὸ κυνηγοῦ ἐρρίφη ἐπ' αὐτοῦ καὶ τὸν ἐπλήγωσε θανασίμως· ἡ Βατίλδην ἀκούουσα τοῦτο χάνει τὰς αἰσθήσεις της, ἡ δὲ Ἑμμα δέχεται εἰς τὰς ἀγκάλας της τὸ ἄπνουν σῶμα τῆς φίλης της· ἡ Βατίλδην ἀναλαμβάνει ὀλίγον, καὶ βυθίζουσα εἰς τὸν

βραχίονα τοῦ αἰχμαλώτου στηριζομένη, φθάνει καὶ εὐρίσκει τὸν Ἐδμὸν κυλιώμενον εἰς τὸ ἴδιον αὐτοῦ αἷμα· ἀλλὰ μόλις ἠδυνήθη νὰ φωνήσῃ, ὦ πάτερ μου! καὶ πίπτει αὖθις εἰς τοὺς πόδας τοῦ ἄπνου.— Ἀνάλαβε τὰς δυνάμεις σου, θύγατερ, ἃς ὠφελήθωμεν ἐκ τῶν ὀλίγων στιγμῶν, αἵτινες μοὶ μένουσι νὰ ζήσω· μετὰ ταῦτα θέλεις θρηνήσῃ τὸν θάνατόν μου· ἄκουσόν με, τέκνον μου, ἐνόσω ἡ καρδία μου δύναται νὰ ἀνοιχθῇ πρὸς σέ τὴν φιλάτην μου, ἡ ψυχὴ μου, ἕως σήμερον δὲν ἔμενεν ἐν τῷ σώματί μου εἰμὴ διὰ σέ μόνην, ναί, ἔζων διὰ σέ μόνην, ἔζων διὰ τὴν εὐτυχίαν τῆς προσφιλοῦς μοι Βατίλδης... Δὲν σὲ κρύπτω πλέον τὴν κατάστασίν μου· ἀποθηνήσκω, καὶ θέλωμεν χωρισθῇ διὰ παντός. Ἐλθέ πλησίον μου, Βατίλδην μου, δέξαι τοὺς τελευταίους ἀσπασμούς τοῦ πατρός σου· εἶναι οἱ τελευταῖοι, ἀλλ' εἶναι ἐγκάρδιοι, καὶ ἐξέρχονται ἀπὸ τὰ ἔγκατα τῆς ψυχῆς μου· ἡ καταγωγὴ σου, τὸ γένος σου σοὶ εἶναι ἀκόμη ἄγνωστα· τὸ μυστήριον τοῦτο, εἶναι καιρὸς ἤδη νὰ σοὶ ἀποκαλυφθῇ· ἐπιθυμῶ νὰ τὸ ἐμπιστευθῶ εἰς τὴν διάκρισιν τοῦ Ἀρκαμβῶδ, εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ὁποίου σὲ ἔγκαταλείπω, θύγατερ... — Πάτερ μου... — Γνωρίζω τὴν καλοκάγαθίαν τοῦ Ἀρκαμβῶδ, καὶ ἔχω πλήρη πεποίθησιν ὅτι θέλει σὲ προστατεύσει, καὶ ὅτι θέλει ἀναπληρώσει τὴν θέσιν μου· εἶναι συμπαθὲς πρὸς τοὺς δυστυχεῖς. Σὺ δὲ θέλεις μένει παρὰ τῇ Πλεκτρούδῃ, ἐπεὶδὴ ἡ θέλησις τοῦ οὐρανοῦ εἶναι τὸ νὰ κατοικήῃς εἰς τὰ ἀνάκτορα ταῦτα, ἅτινα εἰσὶ τὸ μνημεῖον τῆς αἰχμαλωσίας μας, καὶ τῆς ἐξευτελείώς μας· δῶρον καὶ τοῦτο τοῦ οὐρανοῦ· ἐν τούτοις ὅτι μέλλεις νὰ μάθῃς δύναται νὰ διεγείρῃ εἰς τὴν ψυχὴν σου ὑπερηφάνειαν, καὶ τὸ ἀνάκτορον τοῦτο θὰ ἀναπολεῖ ἀδιαλείπτως εἰς τὴν μνήμην σου τὰ δυστυχήματά μας, καὶ τὰ δεσμά μας· ἀλλ' οἷονδ' ἂν ποτε ἤθελεν εἶσθε τὸ πεπρωμένον σου, ἐνθυμοῦ, Βατίλδην, ὅτι ἡ ἀρετὴ εἶναι τὸ πρῶτιστον μεγαλεῖον. Οἱ τίτλοι πάντες ἐξαφανίζονται, πάντες ἐκλείπουν ἐνώπιον αὐτῆς· ἐδοκίμασες τοῦτο, θύγατερ, διότι οἱ ἄρπαγές μας ἀφῆρσαν τοὺς τίτλους μας, ὅθεν ἠδυνήθησαν ὅμως νὰ ἀφαιρέσωσι καὶ τὴν τῆς ψυχῆς καὶ τῆς καταγωγῆς εὐγένειαν, διετηρήσαμεν τὸ πολῦτιμον τοῦτο ἀγαθόν, καὶ τοι ὑπὸ τὸν ζυγὸν τῆς ταπεινώσεως, καὶ ὑπὸ τῆς φρίκης τῆς δυστυχίας· ἡ ὑψηλόνοια αὕτη, ἡ τῆς ψυχῆς αὕτη μεγαλειότης, ἂν τίποτε δὲν δύναται νὰ καταβῇ εἶναι τὸ μόνον κληροδότημα τῶν πατέρων σου· κάτεχε αὐτὸ ἀξίως· ἐνθυμοῦ ἐπὶ πάντων ὅτι αἱ ἀδυναμίαι ἐκεῖναι ἐν αἷς προσηλοῦνται αἱ τῆς αὐτῆς ηλικίας ὁμόφιλοί σου δὲν ἀρμόζουσιν εἰς τὴν Βατίλδην· ὀλίγιστοι ἄνδρες ἐπὶ τῆς γῆς ἔχουσι τὸ δικαίωμα νὰ φέρωσι τὸ ὄνομα σύζυγός σου· τοῦτο μόνον δύναται νὰ σοὶ ἀποκαλύψῃ τὸ γένος σου· γίνου κυρία ἑαυτῆς καὶ ἐξέλαιψον ἀπὸ τὴν ψυχὴν σου συγκινήσεις, αἵτινες ἀνῃκουν εἰς ψυχὰς χυδαίας... ὑπεσχέθητι ὅτι δὲν θὰ ἀγαπήσῃς τὸν Ῥανοῦλφον. — Ὁ Ῥανοῦλφος,

σὰς τὸ εἶπον πάτερ μου, μοὶ εἶναι ἀδιάφορος, μοὶ εἶναι ἐπαχθής... — Μὴ ὁμίλει πλέον περὶ τῶν καθηκόντων σου, φίλατόν μου τέκνον, ἐγὼ δὲ φέρω εἰς τὸν τάφον τὴν εὐχάριστον πεποίθησιν ὅτι ἡ θυγάτηρ μου εἶναι ἀξία ἐμοῦ· ἀσπασθητι τὸν δυστυχὴ πατέρα σου... Ὑπαγε, ἀψῆσέ με στιγμὰς τινάς· περιμένω ἐνταῦθα τὸν Ἀρκαμβῶδ... ἔπειτα ἐπάνελθε ἵνα δεχθῇς τὴν τελευταίαν πνοήν μου.

Ἡ Ἔμμα ἀκολουθήσασα μακρόθεν τὴν φίλην τῆς ἔδραμεν ἅμα εἶδεν αὐτὴν ἐξελλοῦσαν τῶν θυμάτων τοῦ πατρός τῆς, τὴν δέχεται εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς καὶ ἐνώνει τὰ δάκρυά τῆς μετὰ τῆς φίλης τῆς· ἡ δὲ Βατίλδην ἀφίεται εἰς τὴν παραφορὰν τῆς λύπης τῆς.

Ὁ Ἀρκαμβῶδ ἦλθε πλησίον τοῦ Ἐδμόνδου. — Κύριε, λέγει ὁ μυστηριώτης ἐκεῖνος γέρων, συγχωρήσατέ μου διότι σὰς παρεκάλεσα νὰ ἔλθητε νὰ με ἰδῇτε. — Ἐδμόνδ, ἀπεκρίθη ὁ μέγας διοικητὴς δὲν εἴσθε πλέον αἰχμαλώτός μου, εἴσθε ἤδη ἐλεύθερος, καὶ ἂν νομίζετε ὅτι εἰς ὑμᾶς ἀποδίδω μόνον τὸ ἀξίωμα τοῦ δυστυχούς, ἐγὼ εὐχαριστοῦμαι διότι ἐδόθη περίστασις νὰ σὰς δεῖξω τὴν διαφορὰν... εἴσθε ὁ πατὴρ τῆς Βατίλδης (καὶ ὁ διοικητὴς τῶν ἀνακτόρων ἐπρόφερε τὸ ὄνομα τοῦτο μετὰ στεναγμοῦ βαθέως)· ἡ κατάστασίς σου μὲ θλίβει ἐξηκολούθησεν ὁ Ἀρκαμβῶδ, θέλω διατάξει πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ συντελέσῃ πρὸς ταχεῖαν ἴασιν τῆς πληγῆς σου. Ἐδμόνδ, μοὶ εἶσαι προσφιλής. — Σὰς εἶμαι εὐγνώμων, Κύριε, εἰς τὰ δείγματα ταῦτα τῆς καλοκαγαθίας, ἀλλ' ἃς μὴ ὁμιλήσωμεν πλέον περὶ θεραπείας. Τὸ ὄνειρον τῆς ζωῆς ἐξηλείφθη δι' ἐμέ· ἐπεθύμουν δὲ τὴν παρουσίαν σας ἵνα διακοινώσω πρὸς ὑμᾶς μυστήρια λίαν ἐπωρελῇ. — Δύνασθε νὰ μοὶ ἐμπιστευθῇτε τὰ πάντα· βέβαιοι ὅτι εἰς τοὺς κόλπους τῆς τιμῆς καὶ τῆς φιλίας θέλετε ἐναποθέσει αὐτά. — Οὐδόλως ἀμφιβάλλω, Κύριε, περὶ τῆς εὐγενούς ὑμῶν χρηστότητος, καὶ οὐδεμίαν ἄλλην ἐγγύησιν θέλω· μὲ ἐτιμῆσατε διὰ τῆς φιλίας σας, ἀλλ' ἐν ἐμοὶ δὲν ἐβλέπατε, εἰμὴ εὐτελῇ δοῦλον, αἰχμαλῶτον... ἄγνοεῖτε ἐντελῶς ποῖαι χεῖρες ἔφερον τὰς ἀλύσεις σας. — Ἐνόμιζον ὅτι ἤθελον παροργίσει τὴν ἀνθρωπότητα, ἐὰν ἤθελον μεταχειρισθῇ πρὸς ὑμᾶς τὴν ἐξουσίαν μου, καὶ μολονότι ἐπεθύμουν ὑπερβαλλόντως νὰ γνωρίζω τὰ καθ' ὑμᾶς... τὰ κατὰ τὴν Βατίλδην, μολαταῦτα ἐσεβάσθην τὴν σιωπὴν σας· ὁ πατὴρ τῆς Βατίλδης εἶναι βεβαίως καταγωγῆς ὑψηλῆς! — Κύριε ἐγεννήθη ἐν ἐκείνῃ τῇ τάξει, ἐν ᾗ ὑποκλίνουσι πάντες οἱ ἄλλοι, βλέπετε ἐνώπιόν σας... βλέπετε τὸν δυστυχέστατον τῶν θνητῶν, ἕνα τῶν πρωτίτων βασιλέων τῆς Ἀγγλίας. — Τὶ ἀκούω, Κύριε! ὦ οὐρανέ! καὶ διατὶ μοὶ ἠρνήθητε τὴν εὐφρόσυνον χάριν τοῦ νὰ δυνηθῶ νὰ σὰς προσφέρω τὰς ὑποκλίσεις μου; ἡ Βατίλδην λοιπὸν εἶναι θυγάτηρ βασιλέως! — Θυγάτηρ μονάρχου ἀτυχεστάτου. Μάθετε τὰ φρικτὰ δυστυχήματά μου καὶ κρίνετε, ἐὰν ἔφερον αὐτὰ μετὰ καρτερίας καὶ γενναιότητος!

Ὁ Ἐδμόνδ ἀνίσταται ὀλίγον καὶ στηριχθεὶς ἐπὶ τοῦ βραχιόνος του, ἐξακολουθεῖ ἀναλαμβάνων τὰς δυνάμεις του.

Ναί, Κύριε, ὁ θρόνος ὑπῆρξεν ἡ κοιτίς μου. Ὁ πάππος μου εἶναι ὁ Ἐθελθέρτ βασιλεὺς τοῦ Kent ἐγὼ δ' εἰμὶ ὁ δυστυχὴς Ἑρμομπερτ. — Ὁ ἀδελφός τοῦ Ἑρμομπερτ; — Ναὶ αὐτός, τὸν ὁποῖον ὁ πατὴρ φύσιν οὗτος ἀδελφός ἐβίασε νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐπικράτειάν του· καὶ ἐναντίον τῶν δικαιοματιῶν μου τὸ στέμμα μετέβη ἐπὶ κεφαλῇς του· ἡ νίκη ὑπῆρξεν εὐνοϊκὴ καὶ συνέτρεξε τὴν ἀδικίαν καὶ τὴν διαρπαγὴν· τὰ πάντα ἡμῖν προὔδοσαν· τὰ πάντα ἐτάχθησαν πρὸς τὸ μέρος τοῦ Ἑρμομπερτ! εἶδα, Κύριε, εἶδα ἰδίους ὀφθαλμοῖς νὰ σφάζωσιν ἐνώπιόν μου τὴν σύζυγόν μου καὶ δύο υἱούς μου διαδόχους τοῦ σκήπτρου, οἵτινες ἀναμφισβήτως ἤθελον ἐκδικηθῇ τὸν πατέρα των! Μόνῃ ἡ Βατίλδῃ μ' ἔμεινεν ἔτι καὶ δούλος τις ὅστις ἦτο πιστὸς κρύπτει αὐτὴν, ἀναζητουμένην ὑπὸ τῶν τῶν καταδικωτῶν μας, ἀλλὰ δὲν εἶχον πλέον ὁππότε, δὲν εἶχον πλέον οὐδένα νὰ μὲ ὑπερασπισθῇ ἡμῖν δυστυχὴς· ὁ ἐν δυστυχίᾳ εὐρισκόμενος βασιλεὺς δὲν διαφέρει ποσῶς τοῦ ἐσχάτου δυστυχοῦς. Ἐν τούτοις σώζομαι εἰ; τὰ ἔρη τῆς Σκωτίας, φέρων τὸ τέκνον μου ἐπὶ τῶν βραχιόνων μου, καὶ εὐρίσκω ἄσυλον τὸ βῆθος σπηλαίου τινός! Τὰ πρῶτα βλέμματα τῆς Βατίλδης ῥίπτονται ἐπὶ τῆς φρικώδους εἰκόνης τῆς δυστυχίας, ἡ δὲ θυγάτηρ τῶν βασιλείων αὐξάνει καὶ ἀνατρέφεται εἰς τὴν εὐτέλειαν καὶ εἰς τὰ δεινὰ τῆς ἀθλιότητος. Ποσάκις ἔκλαυσα διὰ τὴν τύχην της, ἐνῶ διὰ τὴν ἑμὴν ἄκαμπτον εἶχον ἰσχυρογνωμοσύνην!... ἔκτοτε ἡ πατρικὴ ἀγάπη καὶ ἡ ἐκδίκησις ἦσαν τὰ μόνῃ αἰσθήματα τὰ ὅποια ἐστήριζον τὰς ἡμέρας μου, καὶ ἐφλόγιζον τὴν καρδίαν μου· δὲν ἠδυνήθην νὰ εὐχαριστήσω τὸ ἐν, καὶ εἶδον ἀμυδρῶς πῶς τὴν ἐκπλήρωσιν τοῦ ἐτέρου... Ἡ θυγάτηρ μου ἦτο δούλη, ἡμεῖς συνετρίψατε τὰς ἀλύσεις της, ἀλλὰ δὲν εἶναι βασιλεὺς, καὶ ἤδη ἐκπνέω, ἄνευ τοιαύτης ἐλπίδος· εἰς αὐτὴν δὲ δὲν ἀφίνω εἰμὶ τὴν ζωὴν καὶ τὸ παράδειγμα τῆς δυστυχιοῦς μὲν ἀλλ' ἄκλονήτου ἀρετῆς· ἀλλὰ δὲν ἦσαν ἱκανὰ νὰ ἀπολέσω θρόνον, νὰ ὑστερηθῶ σύζυγον καὶ τέκνα, νὰ χάσω τὴν ἐλπίδα τοῦ νὰ ἐπανεέλθω εἰς τὴν τάξιν τῶν πατέρων μου, καὶ νὰ τιμωρήσω ἔνοχον ἀδελφόν, ἔζησα ἵνα ὑποστῶ νέας καταδρομὰς τῆς τύχης· ἐφαίνετο ὅτι ἡ εἰμαρμένη ἀκόρεστος· ἀπληστος εἰς τὰς θλίψεις καὶ εἰς τὰ δυστυχήματά μου, ἠθέλησεν ἀκόμη νὰ διαφιλονεικήσῃ καὶ τὸ ἄντρον, τὸ ἄσουλον ἐκείνο, τὸ ὅποion συνεμερήσθη μετὰ τῶν ἀγρίων θηρίων, ἦττον σκληρόν, ἦττον θηριώδες τοῦ Ἑρμομπερτ. Λησταὶ καταβάντες εἰς τὰς ὄχθας τοῦ ἐκεῖ ῥέοντος μεγάλου ῥύακος ἀπὸ τὰ ὕδατα τοῦ οὐποίου κατέπαυον τὴν δίψαν μου, ἀρπάζουν ἀπὸ τὴν βραχὴν καὶ ἀγρίαν ἐκείνην κατοικίαν ἡμῶν καὶ τὸ τέκνον μου, μᾶς σύρουσιν ἀλυσσοδέτους ἐπὶ τοῦ πλοίου των καὶ μᾶς ἐκθέτουσιν εἰς πῶλησιν ὡς εὐτελέστατα ἀνθρώπινα ὄντα. Εἰς τῶν ἀξιοματικῶν

σας μᾶς ἀγοράζει, καὶ ἰδοὺ ἡμεῖς δούλοι χθὲς καὶ πρῶν! (εἰς τὴν λέξιν ταύτην δάκρυα ἐξέρχονται τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Ἐδμόνδ) καθ' ἣν στιγμὴν δ' ὕμεις μᾶς ἀπλησθερώσατε, πληροφοροῦμαι ὅτι ὁ ἄρπαξ τοῦ θρόνου μου ἔπαυσε τοῦ ζῆν. Τόσον ἡ σπουδαρχία καὶ ὁ πόθος τοῦ βασιλεύειν διαχωρίζει τοὺς ἀδελφούς καὶ καθιστᾷ ἀδιάλλακτα τὰ πάθη! εἴχα ἀποφασίσει νὰ ὑπάγω μετὰ τῆς θυγατρὸς μου νὰ ἐξυπνήσω τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀφοσίωσιν, κοιμηθεῖσαν εἰς τὴν καρδίαν τῶν ὑπηκόων μου καὶ νὰ δοκιμάσω εἰ μοὶ ἦτο δυνατόν, ν' ἀνεύρω τοὺς φίλους μου! ἀλλ' ἰδοὺ ἀποθνήσκω, ὁ οὐρανὸς κηρύττεται ἐναντίον μου, καὶ ἀντιτάττει προσκόμματα εἰς τὴν εὐτυχίαν τῆς Βατίλδης μου! ἔκρυπτον πάντοτε πρὸς αὐτὴν τὴν καταγωγὴν καὶ τὸ γένος της, φοβοῦμενος μὴ ἐκθέσω αὐτὴν εἰς τὴν ἄγρυπνον μανίαν τοῦ ἀδελφοῦ μου καὶ τῶν τέκνων αὐτοῦ· εἰς μόνην δὲ τὴν φρόνησίν σας ἔαφίνω ν' ἀποκαλύψῃτε τὸ μέγα τοῦτο μυστήριον.

— Τόσον ὀλίγον ἐγνωρίσατε τὸν Ἀρκαμβώδ, Κύριε, ὥστε ἐδιδάσκατε νὰ φανερώσῃτε εἰς αὐτὸν ὁποῖος εἴσθε; Ἕμεῖς, αἰχμάλωτός μου, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ εἴσθε τὸ ἀντικείμενον τῶν ὑποκλινῶν φροντίδων μου; ἡ δὲ Βατίλδῃ ἔπρεπε νὰ διατάσῃ — Δὲν ἄγνοεῖτε, Ἀρκαμβώδ, ὅτι πολιτικὰ συμφέροντα συνδέουσι τὸν Κλόβιν μετὰ τοῦ ἀπίστου Ἑρμομπερτου· ἐνόμιζον ὅτι τὰ πάντα μοὶ ἦσαν ἐπίφοβα, ἐὰν ἔθετον τὴν αὐλὴν τῆς Νευστρίας πρὸς ὑπεράσπισίν μου καὶ διὰ τοῦτο ἠγάπησα κάλλιον νὰ εἶμαι εὐτελὴς αἰχμάλωτος καὶ νὰ ἔρπω εἰς τὴν δουλείαν, βλέπετε πόσον μοὶ εἶναι προσφιλεῖς ἡ θυγάτηρ μου, ἡ μόνη μου ἐπιθυμία ἦτο νὰ διαφυλάξω τὰς ἡμέρας της, . . . αὐτὴ ζῇ· εὐαρεστήθητε νὰ δείξητε πατρικὰ αἰσθήματα πρὸς αὐτήν· ἀγαπήσατέ την, ὡς ἐγὼ τὴν ἠγάπων. — Τίποτε δὲν θέλει ἐξισωθῇ μὲ τὸ πρὸς αὐτὴν σέβας μου, μὲ τὴν πρὸς αὐτὴν ἐγκάρδιον ἀγάπην μου, θὰ τὴν ἀγαπῶ ὡς ἴδιον τέκνον μου. . . καὶ τίς δύναται νὰ μὴ λατρεύῃ τὴν Βατίλδην; καὶ τὴν στιγμὴν ταύτην ἤθελε προδοθῇ ὁ Ἀρκαμβώδ, ἤθελεν ὁμολογήσει ἀκουσίως τὸ πρὸς τὴν Βατίλδην ἐνδόμυχον πάθος του, ἂν ἡ μεγάλη ἀρετὴ καὶ ἡ φρόνησις αὐτοῦ δὲν ἔσπευδον εἰς βοήθειάν του. — Ἡ ἀρετὴ αὐτῆς εἶναι μὲν μεγάλη καὶ αὐστηρά, ἀλλὰ δὲν εἶναι ἐπίσης ἰσχυρά, ὥστε νὰ προφυλάξῃ αὐτὴν ἀπὸ τὰς παγίδας τῆς καρδίας καὶ τῆς νεότητος, ὁ δὲ μέλλων νυμφίος της δὲν δύναται νὰ ᾔναι εἰμὴ ἡγεμῶν, ἢ ἄλλος ὡς ἐγγίστα ὁμοῖος Μονάρχου, ὅστις ὡς ὕμεις νὰ ἔχη τὸ δικαίωμα νὰ κήθηται ἐπὶ τῶν πρώτων βαθμίδων τοῦ θρόνου· ἂς γείνη ἡ φίλη, ἂς γείνη ἡ θυγάτηρ τῆς γενναίας Πλεκτρούδης· καὶ ἐπὶ πᾶσιν ἐμποδίσατε τὴν μετὰ τοῦ Ρανούλφου. . . — Ὡ, ὁ Ρανούλφος δὲν θέλει οὐδόλως γείναι ὁ νυμφίος αὐτῆς . . . οὐδεὶς . . . Κύριε, ἡ Βατίλδῃ εἰς τὸ ἐξῆς θέλει δέχεται τὰς ἀνηκούσας εἰς αὐτὴν τιμὰς, μὴ ἀμφιβάλλετε παντελῶς· ἀλλ' ἐπιτρέψατέ μοι νὰ σᾶς ἀφήσω, ἵνα διατάξω νὰ σᾶς μεταφέρωσιν εἰς τὰ δωμάτιά μου. — Σᾶς ὁμολογῶ χάριτας, Ἀρ-

καθὼδ, διὰ τὰς εὐγενεῖς αὐτὰς περιποιήσεις σας, ἀλλ' ἡ μεταβολὴ αὕτη θὰ ἀποκαλύψῃ μυστήριον τὸ ὁποῖον πρέπει νὰ ἀγνοῖται ὑπὸ πάντων, δύναμαι καὶ ἐνταῦθα ν' ἀποθάνω· ἐν τῇ ὑστάτῃ ταύτῃ στιγμῇ μου ὁποῖαν ἀνάγκην ἔχω λεμρότητας καὶ μεγαλείου; ἀλλοίμονον! εἴκοσιν ἐτῶν σειρὰ δυστυχημάτων, μ' ἐδίδαξεν ὅτι εἶμαι ἄνθρωπος καὶ ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῶν τόπων ὀλίγον διαφέρει καθ' ἣν στιγμὴν ἐξέρχεται ἡ τελευταία πνοή! διατηρήσατε τὰς ἀγαθότητας ταύτας διὰ τὴν θυγατέρα μου... εἰς χεῖράς σας ἀφίνω τὸ προσφιλὲς τέκνον μου, τὴν Βατίλδην μου... ἃς ἔλθῃ δ' ἡδὴ νὰ κλείσῃ τοὺς ὀφθαλμούς μου.

Ὁ Ἀρχαμβώδ ἀποχωρίζεται τὸν Ἐδμόνδ κρύψας ἀπὸ αὐτὸν τὴν βαθεῖαν λύπην τῆς ψυχῆς του· ἐν δὲ τῇ πρὸς τὰ δωμάτιά του διασχάσει συναντήσεως πολλοῦ, ἀνθρώπους ὑπηρετοῦντας ἐν τοῖς ἀνακτόροις αὐτοῦ, σταματᾷ καὶ λέγει αὐτοῖς· ἡ θέλησίς μου εἶναι ὅτι πάντες ἐνταῦθα νὰ προσφέρωσι σέβας καὶ ν' ἀποδίδωσι τιμὴν εἰς τὴν Βατίλδην, πάντες νὰ ὑποτάσσωνται εἰς αὐτήν· μετὰ τὴν Πλεκτρούδην μόνη αὐτὴ ἃς διοικῇ, ἃς δίδῃ νόμους ἐνταῦθα (ἡ Βατίλδην παρίσταται ἡδὴ ἐνώπιόν του, ἐπιθυμοῦσα νὰ σπεύσῃ πρὸς τὸν ψυχρὸν βαρύνοντα πατέρα της), ναί, ἐξακολουθεῖ ὁ Διοικητὴς τῶν Ἀνακτόρων, πάντες εἰς αὐτοὺς τοὺς τόπους θέλουσιν ὑπακούει εἰς Ἰμᾶξ, Κυρία, ἀκολουθοῦντες τὸ παράδειγμά μου· ἡ θέσις μου μὲ θλίβει, Βατίλδην, πιστεύσατε ὅτι ὁ Ἀρχαμβώδ αἰσθάνεται τὸ μέγεθος τῆς δυστυχίας σας, καὶ ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπανορθώσῃ αὐτήν.

Ἀκολουθῶς ἀφίνει τὴν Βατίλδην, ἀλλὰ μεταμελεῖται ἐνδομύχως, διότι ὠμίλησε πολὺ· ἡ δὲ Βατίλδην ἔχουσα τὴν ἀπελπισίαν εἰς τὴν καρδίαν της, καὶ σπεύδουσα ἵνα ὑπάγῃ παρὰ τῇ κλίνῃ τοῦ πατρὸς της δὲν ἐνόησεν οὔτε ἤκουσε τοὺς λόγους τοῦ Ἀρχαμβώδ· ἀλλ' ὅποια ἀπελπισία, ὅποιοι σπαραγμοὶ εἰσέδυσαν ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτῆς εἰς τὸ σκληρὸν θέαμα τὸ ὁποῖον πρέσβη εἰς τοὺς ὀφθαλμούς της! εὐρίσκει τὸν Ἐδμόνδ, βλέπει τὸν σεβαστὸν αὐτῆς πατέρα ἐκπνέοντα, ρίπτεται ὀλοφρομένη εἰς τὴν κλίνην του καὶ καταβρέχει τοὺς πόδας του μὲ τὰ δάκρυά της· ὁ Ἐδμόνδ ἀναλκνέει δυνάμιν τινα, ἀνοίγει ὀλίγον τοὺς ἐσβεσμένους ὀφθαλμούς του, καὶ ρίπτει ἐσβεσμένον βλέμμα πρὸς τὴν Βατίλδην, ἐκτείνει πρὸς αὐτὴν τὴν χεῖρα του καὶ κλίνων εἰς τὰς ἀγκάλας της, ἐκπνέει, χωρὶς νὰ δυναθῇ νὰ τὴν ἐμιλήσῃ.

Ἡ Βατίλδην ἦτο ἀπαρηγόρητο· ἡ δὲ Πλεκτρούδην ἠγωνίζετο νὰ μετριάσῃ τὴν θλίψιν της, καὶ ἐφάρετο πρὸς αὐτήν ὡς ἄλλη μήτηρ, διότι τὴν ἐθεώρει καὶ τὴν ἠγάπα ἡδὴ ὡς θυγατέρα της· ὁ Ἀρχαμβώδ εἶχεν ἐμπιστευθῇ εἰς τὴν σύζυγόν του τὸ τῆς γενεᾶς μυστήριον τῆς θυγατρὸς τοῦ Ἐδμόνδ· ὑπὸ δὲ τὸ πρόσχημα τοῦτο ἐκάλυπτε εἰς τοὺς ὀφθαλμούς τῆς Πλεκτρούδης τὸ πρὸς τὴν Βατίλδην κεκρυμμένον εἰς τὰ ἔγκατα τῆς ψυχῆς του αἶσθημά του, τὸ ὁποῖον καθ' ἐκάστην ἠϋζανε, μολοντί

ἀντέταττεν ἀνεκφράστους ἀγωνίας ἵνα πνίξῃ καὶ καταστρέψῃ αὐτὸ εἰς τὰ βάθη τῆς καρδίας του· ὁ Ῥανούλφος ἀφ' ἑτέρου ἐπενύμμησε τῷ Ἀρχαμβώδ τὴν ὑπόσχεσιν αὐτοῦ, ἀλλ' ὁ μέγας Διοικητὴς ἀπεκρίθη πρὸς αὐτὸν εἰλικρινῶς ὅτι τὰ πάντα μετεβλήθησαν καὶ ὅτι ὥρειλε νὰ μὴ ἔχῃ ἀπαιτήσεις ἐπὶ τῆς Βατίλδης, προσέστων ὅτι λόγοι, οὗς θέλει μίαν ἡμέραν κηρύξει δημοσίως, ἀπαγορεύουσι τὸν γάμον τοῦτον· ὁ Ῥανούλφος ὁμῶς μὴ βλέπων εἰς τὴν ἄρνησιν ταύτην τοῦ Διοικητοῦ τῶν ἀνακτόρων ἄλλην αἰτίαν, εἰκὴ τὴν τῆς ζηλοτυπίας, ἀπεφάτισε νὰ ἐκδικηθῇ αὐτόν· ἔγραψεν ἀκολουθῶς πολλὰκις εἰς τὴν Βατίλδην, ἀλλ' αὕτη ἐπέστρεψε μετ' ἀξιοπροσπύς σταθερότητας τὰς ἐπιστολάς, χωρὶς καὶ ν' ἀποσφραγίσῃ αὐτάς.

Ἡ Βατίλδην ἐντούτοις ἦτο πάντοτε πρὸς τῇ Πλεκτρούδῃ ἀποφύγουσα μετ' αὐστηρᾶς προφυλάξεως τὸν σύζυγον τῆς προσταττοῦς καὶ φίλης της· ὁ θάνατος τοῦ Ἐδμόνδ ἠϋξησε τὴν μελαγχολίαν της, καὶ ἐβύβησεν αὐτὴν εἰς ἀέννηον θλίψιν· ἡ εἰκὼν τοῦ ἀτυχοῦς ἐκείνου πατρὸς δὲν ἐξήρχετο ποσὸς ἀπὸ τὴν καρδίαν της, καὶ μόνη ἡ Ἔμμα ἐδέχετο τὰ δάκρυά της. Ἀμφότερα δ' ἦσαν τὰ ἀντικείμενα τῆς φιλίας τῆς πάλαι κυρίας των, τῆς ὁποίας μαρasmus τις καταλαμβάνει τὴν ὑγίαν καὶ ἐξαντλεῖ ὁσημέραι τὰς σωματικὰς δυνάμεις. Πολὺν καιρὸν ἡ Πλεκτρούδην ἐτήκετο φθειρομένη ὑπὸ μαρasmus, ἀκολουθῶς νόσος ἀνιάτος κυριεύει ὁλόκληρον τὴν ὑπαρξιν αὐτῆς καὶ συντέμνει τὰς ἡμέρας τῆς ζωῆς της, οὐδεμίαν θεραπεία, οὐδεμίαν ἐλπίδα, καὶ ἡ ἀγαθοεργὸς Πλεκτρούδην, ἀποθνήσκει μετ' ὀλίγον· ἡ Βατίλδην δὲ καὶ ἡ Ἔμμα μένουσιν ὑπὸ μόνην τὴν προστασίαν τοῦ Ἀρχαμβώδ.

Ὁ θάνατος οὗτος ἔφερε μεθ' ἐκτοῦ μεταβολὰς μεγάλας, διδούσας νέαν ἔποψιν εἰς τὴν θέσιν τοῦ Διοικητοῦ τῶν Ἀνακτόρων. Τὰς πρώτας ἡμέρας διήλθε πράττων καὶ ἐκπληρῶν μετ' ἀκριβείας ἅπαντα τὰ τε θρησκευτικὰ καὶ τὰ κοινωνικὰ καθήκοντα αὐτοῦ, καὶ ἀπέδωκεν εἰς τὸν νεκρὸν τῆς Πλεκτρούδης τὰς μεγαλητέρας τιμὰς, τιμὰς, αἵτινες ἀνήκον εἰς αὐτήν, διότι ἡ μήτηρ αὐτῆς κατήγετο ἐκ τῆς βασιλικῆς τῆς Γαλλίας οἰκογενείας, ἡ δὲ Πλεκτρούδην εἰς τὴν καταγωγὴν καὶ γένεσίν της συνήλωνε πλεονεκτήματα σπάνια· εἶχεν ἀκλόνητον ἀρετὴν, καὶ γλυκεῖαν ἀγαθότητα· ἡ Γαλφόντη, ἀδελφὴ τῆς Πλεκτρούδης, ἀνέλαβε τὴν θέσιν της εἰς τὰ ἀνάκτορα τοῦ Διοικητοῦ καὶ ἐπεφορτίσθη τὴν διεύθυνσιν τῶν οἰκιακῶν φροντίδων, ἡ δὲ Βατίλδην καὶ ἡ Ἔμμα ἀπελάμβαναν τὰ αὐτὰ προνόμια καὶ εἶχον τὴν αὐτὴν περιποίησιν ὡς πρότερον· εἰς τὴν Γαλφόντην ἐπανεῦρον τὴν φίλην, ἣν ἔχασαν.

(ἀκολουθεῖ.)